Č.j.: VP/ S 122b/01 -160 V Brně dne 14. března 2002

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže zahájil dne 31.10.2001 správní řízení na základě žádosti o povolení výjimky ze dne 26.října 2001 č.j. 2908/300/3988/320/01, podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře ve spojení s § 18 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (správní řád) s účastníkem řízení Českou republikou Ministerstvem životního prostředí rozhodl dle § 6 odst. 4 písm. a) takto:

Řízení ve věci povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory pro program veřejné podpory v oblasti výzkumu a vývoje s názvem účelová podpora výzkumného a vývojového programu Ministerstva životního prostředí Hydrosféra II v objemu finančních prostředků 265 590 tis. Kč

se z a s t a v u j e

Odůvodnění :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad") obdržel dne 31.10.2001 návrh na zahájení správního řízení formou žádosti o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory dle § 6 odst.1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře (dále jen „zákon") formou programu podpory výzkumu a vývoje, kterou podalo Ministerstvo životního prostředí České republiky.

1. Podklady pro rozhodnutí

Při posuzování žádosti vycházel Úřad z následujících podkladů a právních předpisů:

- části 1 a části 2 žádosti Ministerstva životního prostředí České republiky o povolení výjimky podle § 6 odst. 1 zákona,
- návrhu Ministerstva životního prostředí České republiky o povolení výjimky z obecného zákazu poskytnutí veřejné podpory platného pro žádosti podávané od roku 2001 v oblasti výzkumu a vývoje, včetně příloh
- zákona č. 300/1992 Sb., o státní podpoře výzkumu a vývoje ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení vlády č. 88/2001 Sb., o podmínkách účelového financování výzkumu a vývoje a předání do centrální evidence projektů financovaných ze státního rozpočtu, ve znění nařízení vlády č. 374/2001 Sb., ze dne 26. září 2001.
- zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech ve znění pozdějších předpisů

2. Údaje získané na základě žádosti o povolení výjimky

Část první

1. Poskytovatelem veřejné podpory je Česká republika Ministerstvo životního prostředí.
2. Ministerstvem odpovědným za poskytnutí veřejné podpory je Ministerstvo životního prostředí České republiky.
3. Kontaktní osobou je Ing. Miroslav Hájek Ph.D., ředitel odboru ekonomiky životního prostředí Ministerstva životního prostředí České republiky
4. Název veřejné podpory je "účelová podpora výzkumného a vývojového programu Ministerstva životního prostředí s názvem Hydrosféra II" (dále jen "Program podpory")
5. Právním základem je zákon č. 300/1992 Sb., o státní podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů.
6. Jedná se o existující program podpory .
7. Jedná se o základní výzkum a vývoj v oblasti životního prostředí směrovaný ke specifickému, předem stanovenému praktickému cíli s danou aplikací výsledků v oblasti životního prostředí a o horizontální program podpory výzkumu a vývoje. Jedná se o odvětvový Program podpory.
8. Míra veřejné podpory bude závislá na charakteru jednotlivých k podpoře přijatých projektů, o její výši rozhodne Rada programu v souladu s platnými pravidly, formou veřejné podpory je přímé poskytnutí finančních prostředků. Z účelových finančních prostředků na řešení projektů je hrazena část z uznaných nákladů podle přílohy nařízení vlády č.88/2001 ze dne 31. ledna 2001 o podmínkách účelového financování výzkumu a vývoje a předání údajů do centrální evidence projektů financovaných ze státního rozpočtu ve znění nařízení vlády č. 374/2001 ze dne 26. září 2001. Do roku 2006 je požadováno 265 590 tis. Kč. Finančním zdrojem podpory projektů programu Hydrosféra II, jsou prostředky státního rozpočtu účelově vyčleněné v rozpočtu, kapitole 315 Ministerstva životního prostředí na programy výzkumu a vývoje.
9. Předpokládaná délka trvání programu je od roku 2002 do roku 2006.
10. Počet příjemců podpory, kteří se každoročně stanou řešiteli Programu podpory, se bude pohybovat od 10 do 50 příjemců.

Část druhá

Detailní kalkulaci nákladů nelze uvést, obecně platí podmínky poskytování účelových finančních prostředků, které jsou specifikovány nařízením vlády č. 88/2001 Sb.ze dne 31. ledna 2001, zejména § 13 a § 14 a přílohou nařízení vlády o uznaných nákladech na řešení projektu výzkumu a vývoje. Do uznaných nákladů nelze zahrnout účelové finanční

prostředky na pořízení základní vybavenosti, tzn. takový hmotný a nehmotný investiční majetek, který musí uchazeč o grant vlastnit k naplnění předmětu činnosti, pro který vznikl, bez ohledu na řešení navrhovaného projektu (základní vybavenost je naopak jedním z hodnocených kriterií pro přiznání účelových finančních prostředků). Dále nelze finančních prostředků využít na DPH plátcům DPH, kteří mohou uplatnit její odpočet na výstupu, náklady na marketing, prodej a distribuci výrobků, úroky z úvěrů, náklady na finanční pronájem a pronájem s následnou koupí převyšující výši podpory a další závazky, které nesouvisí s řešením projektu. Při financování výzkumu a vývoje z prostředků státního rozpočtu je nutno postupovat dále podle nařízení vlády č. 374/2001 Sb., ze dne 26. září 2001.

Tato povinnost je zakotvena u všech projektů financovaných ze státního rozpočtu. Ministerstvo životního prostředí bude v roce 2001 a dalších letech účelově podporovat programy výzkumu a vývoje, jejichž řešení přinese důležité poznatky v prioritních oblastech podpory výzkumu a vývoje životního prostředí, založené na poznatkové základně světové vědy, formulované podle potřeb oblasti životního prostředí

Údaje získané z přílohy k žádosti, kterou vypracovalo Ministerstvo životního prostředí České republiky

1. Na řešení části projektů Programů podpory, které mají výhradně charakter základního výzkumu, se podílejí i výzkumné týmy organizací. V převážné většině se jedná o pracovníky vysokých škol, kteří v některých případech také spolupracují s obchodními společnostmi.
2. Na řešení všech typů projektů se mohou podílet pouze právnické a fyzické osoby s trvalým sídlem v České republice.
3. Výsledky řešení projektů se publikují formou původních vědeckých publikací zveřejňovaných především v odborných periodikách, sbornících nebo jako části monografií při základním výzkumu. Mohou mít rovněž formu přihlášky vynálezu nebo patentu. Výsledky základního výzkumu obecně nejsou přímo komerčně nebo průmyslově využitelné.
4. Užívací a vlastnická práva budou upravena ve smlouvě o využití výsledků výzkumu a vývoje podle § 16 a § 17 nařízení vlády č. 88/2001 Sb. ve znění nařízení vlády č. 374/2001 Sb., ze dne 26. září 2001
5. Kooperační výzkum – podpora projektů přijatých do Programů podpory je podmíněna kooperací mezi subjekty, např. ze sféry akademické či vysokoškolské a subjekty obchodních společností.
6. Cíl programu – je vytyčen konkrétně předmět projektu v krátkodobém i dlouhodobém horizontu, je formulován cíl práce vycházející z předchozích původních studií vztahujících se k projektu . Cílem programu je výzkum přírodních souvislostí z hlediska ochrany vod. Jedná se např. o programový software o vztahu mezi meteorologickými příčinami vývoje silných srážek a hydrologickou odezvou povodí, návrh komplexního řešení eliminace mikrobiálního znečištění povrchových vod v rámci ČR, revize hydrogeologické rajonizace nutná pro zpracování technické normy.
7. Jednotlivý projekt podporovaný v rámci tohoto programu může spadat do kterékoliv fáze počínaje základním výzkumem a konče průmyslovým výzkumem v oblasti životního prostředí. V některých případech může jeden projekt zahrnovat dvě navazující fáze.
8. Při financování projektu bude postupováno podle § 3 nařízení vlády č. 88/2001 Sb.
9. Mezinárodní aspekt – spolupráce s partnery z cizích zemí je zahrnuta v tomto programu pouze v obecné rovině dané „Dohodou mezi vládou České republiky a Evropskými

společenstvími o recipročním zpřístupnění českých národních programů a projektů výzkumu a vývoje, odpovídajících programům a aktivitám 5. Rámcového programu Evropského společenství v oblasti výzkumu, technologického rozvoje a demonstrací (1998 – 2002) a 5. Rámcového programu Evropského společenství pro atomovou energii pro výzkum a vzdělávání (1998 – 2002), výzkumným a vývojovým subjektům ustaveným v členských státech Evropského společenství“, kde je rozhodující podmínkou účasti zahraničního subjektu vlastní financování.

10. Použití výsledků – pro účely tohoto programu není vlastnictví výsledků získaných řešením projektů zvlášť upraveno. Řídí se platnými zákonnými pravidly upravujícími v České republice tuto oblast a smlouvou upravující vzájemné vztahy a rozsah kooperace. V programu podpory není zvlášť upravena ani oblast publikování a rozšiřování výsledků jednotlivých projektů. Musí být dodržena platná zákonná pravidla upravující v České republice tuto oblast.

3. Vymezení základních pojmů

1. základním výzkumem se rozumí činnost zaměřená na rozšíření vědeckých a technických poznatků, které nemají souvislost s průmyslovými nebo komerčními cíli
2. průmyslovým výzkumem se rozumí plánovaný výzkum v rámci předmětu činnosti firmy zaměřený na získání nových poznatků, které mohou být prospěšné při vývoji nových produktů, procesů nebo služeb nebo mohou vést k výraznému vylepšení existujících produktů, procesů nebo služeb
3. předkonkurenční vývojovou činností se rozumí využívání výsledků průmyslového výzkumu při tvorbě plánu, designu pro nový, upravený nebo vylepšený produkt, proces nebo službu bez ohledu na to, zda mají být prodávány nebo používány, včetně tvorby počátečního prototypu, který by nemohl být využíván pro komerční účely, dále se jedná o koncepční tvorbu a design jiných výrobků, procesů nebo služeb, včetně prvotních projektů na jejich předvedení nebo pilotních projektů, za předpokladu, že tyto projekty nemohou být převedeny nebo použity pro komerční účely
4. malým a středním podnikem se rozumí podnik, který podniká a má sídlo na území České republiky a který má méně než 250 zaměstnanců, má čistý obrat za poslední účetně uzavřený kalendářní rok nepřesahující 1450 mil. Kč nebo celková aktiva nepřesahující 980 mil. Kč a který splňuje podmínky nezávislosti. Nezávislostí se rozumí stav, kdy žádný jiný subjekt, který nesplňuje definici malého a středního podniku, nemá 25% nebo vyšší podíl hlasovacích práv v podniku.

4. Charakteristika programu podpory Účelová podpora výzkumného a vývojového programu Ministerstva životního prostředí s názvem Hydrosféra II

Veřejná podpora projektů programů vyhlašovaných Ministerstvem životního prostředí České republiky a financovaných ze státního rozpočtu je poskytována na základě výsledků veřejných soutěží formou dotace ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

Program podpory a věcné zadání výzkumných a vývojových projektů, které je naplňují, vychází z potřeb odborných útvarů Ministerstva životního prostředí České republiky pro řešení prioritních problémů ochrany životního prostředí. Projekty jsou zaměřeny na řešení projektů výzkumu a vývoje za účelem získání nových poznatků směrovaných ke specifickému, předem stanovenému praktickému cíli, s danou aplikací výsledků v oblasti ochrany životního prostředí. Základním parametrem projektu je komplexnost řešení a jasně

definované a kontrolované výstupy se stanovenými cíli a parametry řešení. Program je koncipován jako víceletý za předpokladu přesně definovaných ucelených výstupů v každém roce řešení. Věcné zadání – zadávací dokumentaci nově zahajovaných projektů schvaluje ministr životního prostředí. V rámci programu se bude jednat o projekty základního a průmyslového výzkumu a vývoje, které nemají vliv na sektorovou nebo regionální koncentraci trhu. Cílem programu je výzkum přírodních souvislostí z hlediska ochrany vod.
Účelová veřejná podpora výzkumného a vývojového Programu podpory Ministerstva životního prostředí České republiky představuje řešení projektů charakteru základního a průmyslového výzkumu a vývoje formulovaných k dosažení cílů Programu podpory.

5. Charakteristika příjemců veřejné podpory

Koncepce výzkumu a vývoje Ministerstva životního prostředí České republiky je založena na Národní politice výzkumu a vývoje České republiky (schválena vládním usnesením č. 16 ze dne 5.ledna.2000). Z uvedeného materiálu vychází hospodářská strategie státu v oblasti ochrany životního prostředí. Cestou k těmto cílům je vytvoření podmínek pro úzkou vazbu mezi základním a cíleným výzkumem a vývojem, podpora spolupráce podnikatelských subjektů s výzkumně vývojovými organizacemi, s výzkumnými pracovišti jednotlivých vysokých škol, ústavy Akademie věd, vytváření podmínek pro transfer výsledků výzkumu a vývoje k aplikovanému využití. K tomu účelu slouží aktivní šíření informací o výsledcích programů výzkumu a vývoje podporovaných ze státního rozpočtu. Příjemci veřejné podpory pro výzkum a vývoj musí prokázat schopnost splnit vyhlášené podmínky a prokázat odbornou způsobilost k řešení projektu. Koncepce výzkumu a vývoje nestanovuje budoucího příjemce veřejné podpory - naopak zabezpečuje možnost získat veřejnou podporu všem právnickým i fyzickým osobám s trvalým sídlem v České republice, bez ohledu na formu vlastnictví.
Žadatelem o projekt může být každá fyzická nebo právnická osoba se sídlem na území České republiky, pokud jsou výsledky řešení určeny k realizaci na území České republiky. Spolupráce zahraničních subjektů není vyloučena. Veřejná obchodní soutěž podle obchodního zákona vyhlášená poskytovatelem je zveřejněna v Obchodním věstníku a na internetové stránce poskytovatele.

6. Údaje o investici

Veřejná podpora výzkumu a vývoje ze státního rozpočtu je poskytována podle zákona č. 300/1992 Sb., o státní podpoře výzkumu a vývoje, v platném znění, který tvoří právní podklad pro tvorbu programů podpory výzkumu a vývoje. Míra veřejné podpory bude závislá na charakteru jednotlivých k podpoře přijatých projektů. Podmínky poskytování účelových finančních prostředků jsou specifikovány ustanoveními nařízení vlády č. 88/2001Sb., zejména § 13 a § 14 a přílohou nařízení vlády o uznaných nákladech na řešení projektu výzkumu a vývoje ve znění nařízení vlády č. 374/2001 Sb.

7. Právní analýza

V § 1 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že tento zákon upravuje postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody (Sdělení č. 7/1995 Sb., o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, dále jen „Evropská dohoda“). Čl. 64 odst. 1 bod (iii) Evropské dohody stanoví, že neslučitelná s řádným působením této dohody, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou

republikou a Společenstvím, je jakákoliv veřejná podpora, která narušuje soutěž nebo hrozí jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek. Čl. 3 Evropské dohody stanoví, že Rada přidružení přijme do tří let od vstupu této dohody v platnost nezbytná pravidla pro provádění odstavců 1 a 2. Tato pravidla byla přijata dne 24.6.1998 s účinností od 11.7.1998 (sdělení č. 225/1998 Sb., o sjednání Rozhodnutí č.1/98 Rady přidružení mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé ze dne 24.6.1998 o přijetí prováděcích pravidel pro uplatnění ustanovení o veřejné podpoře uvedených v čl. 64 odst. 1 bod (iii) a odst. 2 , podle čl. 64 odst. 3 Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, a v čl. 8 odst. 1 bod (iii) a odst. 2 Protokolu 2 k této Dohodě o výrobcích ESUO (dále jen "Prováděcí pravidla"). Čl. 2 Prováděcích pravidel stanoví, že posouzení slučitelnosti jednotlivých rozhodnutí o veřejné podpoře a programů veřejných podpor s Evropskou dohodou bude probíhat na základě kriterií vyplývajících z uplatnění pravidel čl. 92 Smlouvy o založení Evropského společenství, včetně současné a budoucí sekundární legislativy, systémů, směrnic a dalších příslušných administrativních nařízení platných v ES, jakož i precedenčního práva Soudu první instance a Soudního dvora ES a zvláštních pokynů, které budou vypracovány podle čl. 4 odst. 3 Prováděcích pravidel.

V § 3 písm. a) zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejnou podporou se rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory nebo výhod zvýhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním orgánem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků. V § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušení soutěže tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie je neslučitelná se závazky České republiky vyplývajícími z Evropské dohody a je zakázána. V § 2 odst. 2 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že zákaz veřejné podpory podle odst. 1 platí pokud tento zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad nepovolil výjimku.

Úřad v řízení o povolení výjimky podle § 6 zákona o veřejné podpoře při posuzování otázky, zda se jedná o veřejnou podporu či nikoliv, vychází z definičních znaků zakázané veřejné podpory, stanovených v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře.

Vzhledem k tomu, že se sice jedná o výhodu ve formě přímého poskytnutí finančních prostředků poskytnutých Českou republikou Ministerstvem životního prostředí, které je poskytovatelem veřejné podpory v souladu s § 3 písm. c) zákona o veřejné podpory, ale jejíž poskytnutí, vzhledem k tomu, že není splněno selektivní hledisko veřejné podpory, nezvýhodňuje určité podnikání či odvětví výroby, neboť žadatelem o projekt může být každá fyzická nebo právnická osoba se sídlem na území České republiky, pokud jsou výsledky řešení určeny k realizaci na území České republiky, přičemž spolupráce zahraničních subjektů není vyloučena, a projekt je schválen ve výběrovém řízení transparentním a nediskriminačním způsobem, dále vzhledem k obecnému zaměření programu podpory, jehož účelem je zlepšení ochrany životního prostředí, a účinkům, které jsou zaměřeny na neobchodní aktivity, týkající se problematiky životního prostředí, nehrozí narušení hospodářské soutěže v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie, nejedná se o veřejnou podporu splňující znaky uvedené v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře.

Závěr

Vzhledem k výše uvedenému bylo dle § 6 odst. 4 písm. a) zákona o veřejné podpoře rozhodnuto řízení zastavit.

Poučení o odvolání

Proti tomuto rozhodnutí lze do 15 dnů ode dne jeho doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže - odboru veřejné podpory v Brně . Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Mgr. Kamil Rudolecký
pověřený řízením odboru veřejná podpora

Obdrží:

Vážený pan
Ing.František Škoda
náměstek ministra
Ministerstvo životního prostředí
PRAHA